



SANTA MARIA DEL CASTELL DE CLARIANA

Comarca: Anoia
Municipi: Argençola
Full Cadastre: 391
Situació: 5° 11' 10"
41° 35' 10"

Sta. Maria del castell de Clariana. Mur del migjorn

Argençola, com molts pobles de la nostra geografia, resta quasi deshabitat. Ostenta tanmateix, la capitalitat d'un ampli terme que té diversos poblets i agregats, tots els quals, a desgrat de llur isolament rural, tenen relativa importància amb llurs petites històries com es ara: la Goda, un caseriu arruïnat on encara romanen les restes del seu antic castell medieval al cim del seu pujol i la conservada capella romànica de Sant Pere. Carbesí, amb la bonica església de Sant Bartomeu i el gran casal que domina el poblet. Rocamora, quatre cases escampades i les ruïnes d'un castell dalt d'un serrat. Contrast, amb la conservada torre dels "Moros" i la capella romànica de Sant Maur. El despoblat i arruïnat llogaret d'Albarells. Porquerisses, poblet oblidat en desviar la carretera nova. Clariana, poblet que el segle passat formava municipi a part amb la Goda.

És sobre aquest últim llogaret de Clariana que vull fer un cert aclariment.

Clariana és situat lluny dels altres agregats que hem enumerat, i a la vora de la riera que porta el seu nom. El seu millor accés és per la carretera que d'Igualada mena vers Santa Coloma de Queralt. A la vora del poble i dalt d'un serrat, es troben les ruïnes del castell de Clariana; un dels castells de l'antiga "Marca" que des del Baix Penedès menava vers el riu Segre: en plena comarca de la Noguera.

La "Gran Enciclopèdia Catalana", en l'article referent a aquest poblet, diu... "La seva església parroquial (Santa Maria) és ja esmentada el 1002 com a pertanyent al monestir de Sant Cugat del Vallés".

Hom ha visitat l'església de Clariana i no ha vist res que faci pensar en el primicer estil ro-

mànic, com caldria a un temple consagrat en una època tan reculada i enclavat en un terreny tan inhòspit com era la franja de frontera de la Marca entre els segles X i XI. Per si això no fos prou, apellem a la guia de Vicenç Buron "Esglésies Romàniques Catalanes", que és l'obra més actualitzada sobre aquest tema, i constatem que tampoc no hi consta aquesta església com a romànica.



Sta. Maria del castell de Clariana. Mur de migjorn vist des del nord-est.

L'aclariment, el trobem a l'obra "Els Castells Catalans" que, a l'article referent al castell de Clariana, diu... Pocs anys després, el desembre de 1002, el papa Silvestre II, en confirmar les propietats i rendes del monestir de Sant Cugat del Vallès, assenyala: "Et in comitatu Menresa castrum Clariana, cum ecclesiam sancte Marie, que ibidem est, cum terminis et adiacentiis et cum decimis et primiciis suis".

En una altra nota del mateix article diu... En confirmar el papa Urbà II les possessions de Sant Cugat, el desembre de 1098, no deixà d'especificar-hi l'"ecclesia s. Marie de castello de Cleriana cum ipso castello".

Personats per visitar in situ les ruïnes del castell de Clariana, hem trobat les restes d'aquesta interessant església castellera entremig dels enderrocs i de la boscúria. Es tracta del mur de migjorn amb una arcada cega de mig punt i per sobre d'aquesta, l'inici d'un rústec fris que devia envoltar el presbiteri. L'absis era rodó, ja que encara se n'aprecia el fonament, a desgrat que la pedra d'aquest indret és de guixeres i, per tant, molt fonedissa.

Després de desbrossar aquest mur, hem tingut bona cura de fer-ne unes fotografies.

Ramon CENTELLES